

Latvijas Bankas noteikumu projekta "Noteikumi par minimālo apdrošināšanas vai pārapsdrošināšanas izplatīšanai nepieciešamo zināšanu un prasmju apjomu" anotācija

Nosaukums	Noteikumi par minimālo apdrošināšanas vai pārapsdrošināšanas izplatīšanai nepieciešamo zināšanu un prasmju apjomu
Dokumenta veids	Latvijas Bankas noteikumi
Izdošanas pamatojums	Apdrošināšanas un pārapsdrošināšanas izplatīšanas likuma 23. panta astotā daļa
Mērķis un būtība	<p>Saskaņā ar Latvijas Bankas likuma pārejas noteikumu 3. punktu Latvijas Bankas un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai izdotie ārējie normatīvie akti, vadlīnijas un ieteikumi piemērojami līdz dienai, kad stājas spēkā attiecīgie Latvijas Bankas ārējie normatīvie akti, vadlīnijas vai ieteikumi, bet ne ilgāk kā līdz 2024. gada 31. decembrim.</p> <p>2019. gada 25. aprīlī Saeimā tika pieņemts Apdrošināšanas un pārapsdrošināšanas izplatīšanas likums (turpmāk – APIL). Saskaņā ar APIL 23. panta astoto daļu Latvijas Banka nosaka minimālo apdrošināšanas vai pārapsdrošināšanas izplatīšanai nepieciešamo zināšanu un prasmju apjomu.</p> <p>Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 20. janvāra direktīvas (ES) 2016/97 par apdrošināšanas izplatīšanu (pārstrādāta redakcija) (turpmāk – Direktīva) 10. panta 2. punkta sestā daļa nosaka, ka apdrošināšanas un pārapsdrošināšanas starpnieki uzskatāmi parāda atbilstību attiecīgajām profesionālo zināšanu un kompetences prasībām, kā noteikts I pielikumā. Savukārt Direktīvas I pielikumā ir uzskaitītas minimālās profesionālo zināšanu un kompetences prasības.</p> <p>Pamatojoties uz APIL 23. panta astoto daļu un lai ieviestu Direktīvas 10. panta 2. punkta sestās daļas un I pielikuma prasības (sk. šīs anotācijas 1. pielikumu), ir izstrādāts Latvijas Bankas noteikumu projekts "Noteikumi par minimālo apdrošināšanas vai pārapsdrošināšanas izplatīšanai nepieciešamo zināšanu un prasmju apjomu" (turpmāk – noteikumu projekts), kas aizstās Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2020. gada 18. jūnija normatīvos noteikumus Nr. 77 "Apdrošināšanas vai pārapsdrošināšanas izplatīšanai nepieciešamo zināšanu un prasmju apjoma minimālo prasību normatīvie noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr. 77).</p> <p>Noteikumu projekts neparedz būtiskas izmaiņas, salīdzinot ar spēkā esošajos Noteikumos Nr. 77 paredzēto regulējumu.</p> <p>Noteikumu projekts nosaka to minimālo apdrošināšanas vai pārapsdrošināšanas izplatīšanai nepieciešamo zināšanu un prasmju apjomu, kādam jābūt apdrošināšanas vai</p>

	<p>pārapirošināšanas starpnieka un apdrošināšanas papildpakalpojuma starpnieka atbildīgajai personai un apdrošināšanas vai pārapirošināšanas izplatītāja apdrošināšanas vai pārapirošināšanas izplatīšanā tieši iesaistītam darbiniekam.</p>
Leģitīmais mērķis	<p>Noteikumu projekts nepieciešams, lai nodrošinātu, ka klients saņem pēc iespējas kvalitatīvāku apdrošināšanas vai pārapirošināšanas izplatīšanas pakalpojumu, kuru tam sniedz kompetentas personas. Tādējādi tiks nodrošināta APIL mērķa – veicināt klientu interešu aizsardzību, nodrošinot, ka apdrošināšanas un pārapirošināšanas izplatīšana ir uzticama, efektīva, droša un stabila, – sasniegšana.</p>
Samērīgums	<p>Minimālās apdrošināšanas vai pārapirošināšanas izplatīšanai nepieciešamo zināšanu un prasmju prasības ir noteiktas Direktīvas I pielikumā. Eiropas Savienības direktīvas ir Eiropas Savienības tiesību akti, ko nepieciešams pārņemt nacionālajā tiesību sistēmā, lai Eiropas Savienības direktīvās ietvertās normas būtu saistošas ne tikai pašai valstij, bet arī privātpersonām.</p> <p>Šajā gadījumā likumdevējs ir noteicis deleģējumu Latvijas Bankai noteikt minimālo apdrošināšanas vai pārapirošināšanas izplatīšanai nepieciešamo zināšanu un prasmju apjomu.</p> <p>Latvijas Banka pirms noteikumu projekta izstrādes ir izskatījusi un izvērtējusi alternatīvu minētās prasības noteikt kā ieteikumus, bet, ņemot vērā, ka ieteikumi nav saistoši privātpersonām, tad šāda Direktīvas prasību ieviešana nav iespējama.</p> <p>Izvērtējot iespējamās alternatīvas, Latvijas Banka konstatēja, ka, lai nodrošinātu, ka minētās prasības ir saistošas apdrošināšanas vai pārapirošināšanas izplatītājiem, Latvijas Bankai ir jāizdod noteikumi.</p> <p>Noteikumu projekts kopumā un tajā ietvertās tiesību normas atbilst samērīguma principam, jo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pirmkārt, ar noteikumu projektu un tajā ietvertajām prasībām tiek sasniegts leģitīmais mērķis (klientu interešu aizsardzība); - otrkārt, nepastāv tādi alternatīvi līdzekļi, kas sasniegtu leģitīmo mērķi tādā pašā kvalitātē; - treškārt, labums, ko iegūs sabiedrība, būs lielāks par noteikumu projektā ietverto prasību radītajām negatīvajām sekām.
Spēkā stāšanās	<p>Atbilstoši Latvijas Bankas likuma 8. panta otrajai daļai – nākamajā dienā pēc noteikumu publicēšanas oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".</p>

Ietekme uz Latvijas Bankas budžetu	Nav ietekmes uz Latvijas Bankas budžetu.
Administratīvā sloga un izmaksu novērtējums (tirgus dalībniekiem)	Salīdzinājumā ar spēkā esošajiem Noteikumiem Nr. 77 noteikumu projekts neparedz jaunas prasības.
Saistītie dokumenti	Ar noteikumu projektu saistītie dokumenti: 1) APIL; 2) Noteikumi Nr. 77; 3) Direktīva.
Saskaņošana ar Eiropas Centrālo banku	Nav nepieciešama.
Saskaņošana ar citām publiskām un privātām personām	<p>Noteikumu projekts 2024. gada 31. janvārī tika publicēts Latvijas Bankas tīmekļvietnes www.bank.lv sadaļas "Tiesību akti" apakšsadaļā "Sabiedrības līdzdalība", un par to līdz 2024. gada 14. februārim bija iespējama sabiedrības līdzdalība. Vienlaikus noteikumu projekts 2024. gada 31. janvārī tika nosūtīts Latvijas Apdrošinātāju asociācijai, Latvijas Apdrošināšanas brokeru asociācijai, Latvijas Profesionālo apdrošināšanas brokeru asociācijai un Latvijas Finanšu nozares asociācijai iebildumu un priekšlikumu sniegšanai.</p> <p>Noteikumu projekts 2024. gada 13. martā tika izskatīts Latvijas Bankas konsultatīvās finanšu tirgus padomes sēdē, kurā par noteikumu projektu netika saņemti iebildumi vai priekšlikumi, atbalstot noteikumu projekta iesniegšanu apstiprināšanai Latvijas Bankas padomē.</p>
Saskaņošanas rezultāti	Sabiedrības līdzdalības rezultātā par noteikumu projektu tika saņemti jautājumi no Latvijas Apdrošinātāju asociācijas. To apkopojums ir pievienots anotācijas 2. pielikumā.

Eiropas Savienības tiesību aktu pārņemšanas/ieviešanas tabula

Latvijas Bankas noteikumu projekta nosaukums: Noteikumi par minimālo apdrošināšanas vai pārapirošināšanas izplatīšanai nepieciešamo zināšanu un prasmju apjomu (turpmāk – noteikumu projekts)

Eiropas Savienības tiesību akta nosaukums: Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 20. janvāra direktīva (ES) 2016/97 par apdrošināšanas izplatīšanu (pārstrādāta redakcija) (turpmāk – Direktīva)

Eiropas Savienības tiesību akta pants, punkts vai apakšpunkts, kurā paredzētās prasības Latvijā jāizpilda <i>(Norāda pēc iespējas konkrētāku teksta vienību)</i>	Projekta punkts vai apakšpunkts, kas izpilda A ailē minēto prasību <i>(Norāda pēc iespējas konkrētāku teksta vienību)</i>	Vai A ailē minētā prasība ar B ailē minēto projekta punktu vai apakšpunktu tiek izpildīta pilnībā vai daļēji? <i>(Ja daļēji, norāda, kur un kā ir vai tiks nodrošināta prasības pilnīga izpilde)</i>	Vai B ailē norādītais projekta punkts vai apakšpunkts paredz stingrākas prasības, nekā A ailē minētā prasība <i>(Ja paredz stingrākas prasības, norāda pamatojumu šādu stingrāku prasību nepieciešamībai)</i>	Vai A ailē minētā prasība ir jāizpilda obligāti? <i>(Ja Eiropas Savienības tiesību akts paredz izvēles iespēju, norāda, vai un kādēļ šī rīcības brīvība Latvijā ir vai nav jāizmanto)</i>	Vai A ailē minētais Eiropas Savienības tiesību akts paredz dalībvalsts paziņošanas pienākumu Eiropas Savienības institūcijām? <i>(Ja paredz, norāda, kas šo paziņošanas pienākumu izpildīs)</i>
A	B	C	D	E	F
Direktīvas 10. panta 2. punkta sestā daļa un I pielikums	Noteikumu projekta 2., 3., 4. un 5. punkts	Izpilda pilnībā	Nē	Jā	Direktīvas 42. panta 2. punkts paredz, ka dalībvalstis dara Eiropas Komisijai zināmus savu tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās

					pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva. Minēto paziņošanas pienākumu izpildīs Finanšu ministrija, sniedzot paziņojumu Eiropas Komisijai pēc noteikumu projekta apstiprināšanas Latvijas Bankas padomē.
--	--	--	--	--	--

Sabiedrības līdzdalības gaitā saņemto priekšlikumu par Latvijas Bankas noteikumu projektu "Noteikumi par minimālo apdrošināšanas vai pārapsdrošināšanas izplatīšanai nepieciešamo zināšanu un prasmju apjomu" apkopojums

Nr. p.k.	Sabiedrības līdzdalībai nodotā projekta redakcija (konkrētā punkta redakcija)	Izteiktais iebildums (priekšlikums) par projekta konkrēto punktu	Latvijas Bankas viedoklis par izteikto iebildumu (priekšlikumu) un norāde, vai tas ņemts vērā
1.	<p>2. Apdrošināšanas vai pārapsdrošināšanas starpnieka, apdrošināšanas papildpakalpojuma starpnieka atbildīgajai personai (turpmāk – atbildīgā persona) un apdrošināšanas vai pārapsdrošināšanas izplatītāja apdrošināšanas vai pārapsdrošināšanas izplatīšanā tieši iesaistītam darbiniekam (turpmāk – izplatīšanā tieši iesaistīts darbinieks) ir jābūt prasmēm finanšu jautājumos, lai spētu saprast un izskaidrot klientam izplatāmo apdrošināšanas produktu, novērtēt klienta prasības un vajadzības un piedāvāt klienta prasībām un vajadzībām atbilstošu apdrošināšanas produktu, un jābūt šādām apdrošināšanas vai pārapsdrošināšanas izplatīšanai nepieciešamajām zināšanām: [..] 2.6. par piemērojamiem tiesību aktiem, kas reglamentē:</p>	<p>Latvijas Apdrošinātāju asociācijas jautājums:</p> <p>Atbildot uz Latvijas Bankas 31.01.2024. vēstuli nr. 27-08.1.1/2024/1628, Latvijas Apdrošinātāju asociācija sūta jautājumus par noteikumu projektu "Noteikumi par minimālo apdrošināšanas vai pārapsdrošināšanas izplatīšanai nepieciešamo zināšanu un prasmju apjomu". 2.6.6.punkts: lai gan papildinājums atbilst Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 20. janvāra direktīvas (ES) 2016/97 par apdrošināšanas izplatīšanu (pārstrādāta redakcija) nosacījumam (1. pielikuma I. punkta b) apakšpunkts), tomēr nav skaidrs</p> <p>1. Kā un kādos gadījumos šis nosacījums būtu attiecināms nedzīvības jomas apdrošināšanas produktam/-iem?</p>	<p>Ar noteikumu projekta 2.6.6. apakšpunktu tiek ieviestas Direktīvas I pielikuma I punkta "b" apakšpunkta prasības par to, ka nedzīvības apdrošināšanā apdrošināšanas un pārapsdrošināšanas starpnieki uzskatāmi parāda minimālās nepieciešamās zināšanas par piemērojamiem tiesību aktiem, kas reglamentē apdrošināšanas produktu izplatīšanu, piemēram, patērētāju aizsardzības tiesībām, attiecīgām nodokļu tiesībām un <u>attiecīgām sociālajām un darba tiesībām</u>.</p> <p>Lai arī Direktīva neprecizē, kādas zināšanas sociālajās un darba tiesībās būtu jāiegūst, tai skaitā attiecībā uz nedzīvības apdrošināšanu, tomēr nepieciešamība iegūt minētās zināšanas faktiski izrietēs no tā, kāds apdrošināšanas produkts tiek izplatīts. Ņemot vērā minēto, noteikumu projekta 2.6.6. apakšpunktā iekļauts nosacījums "ja tās piemērojamas izplatāmajam apdrošināšanas produktam". Piemēram,</p>

<p>[..] 2.6.6. sociālās un darba tiesības, ja tās piemērojamas izplatāmajam apdrošināšanas produktam.</p>	<p>2. Būtu lūgums LB sniegt piemēru/-us, kā LB redz attiecīga nosacījuma piemērošanu nedzīvības apdrošināšanas produktiem.</p> <p>3. Kas ir saprotams ar terminu "sociālās tiesības"? Vai tas ir likuma "Par sociālo drošību" 2.nodaļas izpratnē?</p> <p>4. Kādus piemērus LB var norādīt, kad būtu vajadzīga apmācība par sociālām tiesībām apdrošināšanas produktu kontekstā? Kas tieši būtu jā māca izplatīšanā iesaistītiem darbiniekiem?</p> <p>5. Kādas tieši zināšanas ir nepieciešamas saistībā ar darba tiesībām? Vai te domāts saistībā ar darba devēja pienākumu maksāt nodokļus vai nodokļu atlaidēm? Interesētu piemēri.</p>	<p>atbildīgajai personai un izplatīšanā tieši iesaistītam darbiniekam, ja vien minētās zināšanas piemērojamas izplatāmajam apdrošināšanas produktam (piemēram, nelaimes gadījumu apdrošināšanā, veselības apdrošināšanā u. c. apdrošināšanas veidos), būtu jābūt vismaz minimālām zināšanām par sociālajām tiesībām, kas izriet no likuma "Par sociālo drošību", ciktāl tās saistītas ar izplatāmo apdrošināšanas produktu, kā arī par darba tiesībām, kas izriet no Darba likuma. Zināšanas par darba tiesībām nepieciešamas, piemēram, ja tiek slēgts apdrošināšanas līgums ar darba devēju, kurš vēlas apdrošināt savus darbiniekus, attiecībā uz apdrošināšanas produktiem, kuros ietverts darbības zaudējums vai arī darba devēja finansiālie zaudējumi, kā arī citos gadījumos, kad apdrošināšanas produkta izplatīšanai nepieciešamas zināšanas par darba tiesībām. Zināšanas par sociālajām tiesībām nepieciešamas tādu apdrošināšanas produktu izplatīšanai, kuros ietverts invaliditātes vai veselības risks, un tādiem apdrošināšanas produktiem, kuros ietverts darbības zaudējums, kā arī citos gadījumos, kad apdrošināšanas produkta izplatīšanai nepieciešamas zināšanas par sociālajām tiesībām (piemēram, sociālajām garantijām).</p>
---	---	---